

00932

Stockholms Stads
Kämners-Rätts

V.
Små-
tryck

Dom

öfver

den 16:årige

Skomakare-Lärlingen

Carl Eric Vesterlund,

hvilken den 24 sistl. Augusti mördat
den 70:årige Skräddare-Gesällen
Peter Askbom.

STOCKHOLM,

Tryckt hos JOHAN IMNELIUS, 1819.
Regeringsgatan, Qv. Västan, Huset N:o 4.

B. IV.

B 1617/44

STOCKHOLM

Tryck och förlag: [illegible]

[illegible]

*Transumt af Stockholms Stads Käm-
ners-Rätts Protocoll, hållet den*

23 September 1819.

S. D. — — — — —

U t s l a g.

Om detta Måls beskaffenhet, har Rätten sig underrättad gjort, och funnit: huruledes, sedan Skomakare-Lärlingen Carl Eric Vesterlund den 24:de sistledne Augusti, klockan straxt efter 6 om morgonen, i ärende, att söka Bokhållaren Berg, utgått ifrån dess Husbonde Skomakare-Mästaren Lars Eric Lekström, boende i Huset N:o 9, Qvarteret Perseus vid Baggensgatan, men uteblifvit vida öfver den tid, som för detta ärendes uträttande behöfdes; hvarunder den omständighet tillkommit, att Färgare-Gesälls-Enkan Norgren och Skräddare-Mästare-Enkan Andersson, den förre boende trenne och den sednare tvänne trappor upp i berörde Hus, hyar för sig på morgon

stunden fäst uppmärksamhet på ett inom Huset förmärkt ovanligt låte af råmande och skrik, som, sammanlagdt dermed, att Lärlingen Vestlund nyss förut varit sedd gående upp åt Vinden, utan att de sett honom derifrån återkomma, samt att Skräddare-Gesällen Peter Askbom, som ensam bebodde en Kammare 4 trappor upp i Huset, midt emot Vinden, icke kunnat förmärkas vara inne i sitt rum, eller, efter vanligheten, då han var borta, haft utanlås för Kammardörren, lemnat rum dels åt den tanka, att Lärlingen Vestlund afhändt sig lifvet, dels att Askbom, såsom ålderstigen, kunnat i rummet vara af sjukdom angripen, hade efter samråd med flera inom Huset boende personer, den åtgärd omkring klockan 10 på förmiddagen blifvit vidtagen, att genom budskickning gifva Askboms Mästare, Skräddare-Åldermannen Herr Capitainen Vinblad underrättelse om den oroande misstänka de i afseende på Askbom i förberörde måtto fattat. Enär af denna anledning Herr Capitainen Vinblad tillkommit och Bokbindaren Hasselgren, först genom tvänne på dörren till Askboms rum borrhade hål, fast förgäfves, sökt utforska om någon i rummet innevar, eller om något ljud derifrån kunde förmärkas; och kammardörren genom Herr Capitainen Vinblads föranstaltande sedermera af en tillkallad Smeds-Lärling blifvit uppdyrkad och öppnad, på det sätt, att ett snöre, hvarmed dörren på inre sidan varit särskilt tillstängd, afskurits,

hade, vid inträdet i rummet, Gesällen Askbom, sårad af knifstyng och hugg, samt öfverhöljd med blod, funnits ligga död på gålfvet, med hufvudet nära ett utmed fönstret stående Bord, hvarom allt Herr Capitainen Vinblad hos Kongl. Öfver-Ståthållare-Embetet i Politie-Ärender gjort anmälan, då Gevaldigern Axel Vestlund genast blifvit anbefald att åtfölja Herr Capitainen Vinblad till stället och skyndsammelingen vidtaga de anstalter, hvartill omständigheterna kunde föranleda; hvar-efter Gevaldigern Vesterlund, uppå förekommen anledning, att Mördaren utgått genom fönstret till ett derunder varande tak, och undanstuckit sig i någon i granskapet belägen Vind, dels sjelf och dels genom Sotare-Lärlingarne Vestman och Besche gjordt efterspaningar, till dess omsider klockan half Ett på dagen Skorstensfjäre-Mästaren Hellgren tillkommit, och hvilken först upptäckt, att en menniska undangömt sig uti vinkelen öfver en Vindskupa under takåsen i Vinden midt emot Gesällen Askboms rum, samt, då denne blifvit framdragen, funnits vara den hela förmiddagen saknade Skomakare-Lärlingen Vesterlund, i blodiga kläder, sårad i ansigtet och högra handen; hvar-igenom, de förut emot Vesterlund fattade miss-tankar, att hafva ofvanberörde mord föröfvat, ännu mer ökades, i synnerhet som i Askboms Rum legat en blodig Skomakareknif, skiljd från skaf-tet, och hvilken Vesterlunds Mästare, Skomaka-ren Lekström igenkánt vara Vesterlund tillhörig;

hvadan ock Lärlingen Vesterlund genast derefter
 inställdes hos Kongl. Öfver-Ståthållare-Embete-
 t; hvarvid han, angående lifrågavarande mordgär-
 ning i början gjort den uppgift; att då han näst-
 föregående dagen på eftermiddagen begifvit sig
 till Skeppsbron för att upphämta ett ämbare med
 vatten, hade han i Skottgränden träffat tvänne
 okände Sjomän, hvilka, jemte tillkännagifvande, att
 de ägde sig bekant, att han bodde i samma hus, med
 Skraddare-Gesällen Askbom, anmodat honom, att
 besörja derom, det de den påföljande morgonen kunde
 i Askboms Rum inkomma, i afsigt att der begå
 stöld; att han, som i början vägrat samtycka till
 denna begäran, likväl sedermera af bemälte Sjö-
 mäns löften, att med honom dela hvad de hos
 Askbom kunde åtkomma, låtit öfvertala sig att
 bifalla det gjorda förslaget, i hvilken afsigt han
 jemväl med dem stämt möte vid Skeppsbron klock-
 kan 6 på morgonen; att han, efter att hafva kort
 före nyssberörde timma, blifvit af sin Husbonde
 i något ärende bortskickad, förfogat sig till det
 öfverenskomna stället, der å nyo träffat de om-
 nämnde Sjomännen, och i sällskap med dem ge-
 nast återvändt till huset, hvarefter han ensam
 uppgått till Askboms boningsrum, och sedan han be-
 redt sig utväg att dit inkomma, under förevänd-
 ning att anhita Askbom för honom läsa ett bref,
 sedermera insläppt Sjomännen, hvilka genast an-
 fallit och mördat Askbom, samt derefter tilldelat
 Vesterlund flere hugg med en knif, hvarigenom

han blifvit så förvirrad, att han saknat allt medvetande om hvad vidare sig tilldragit, förr än han hört folk klappa på dörren, då han, till undvikande af misstankar, tagit flykten ut genom fönstret och undangömt sig på stället der han sedermera anträffades. — Denna af Lärlingen Vesterlund gjorde uppgift, som skulle det å Gesällen Askbom skedde Mord hafva blifvit föröfvadt af tvänne för Vesterlund okände Sjömän, har Vesterlund den påföljande dagen vid ytterligare förhör inför Öfver-Ståthållare-Embeteå återkallat, såsom alldeles sanningslös och uppdiktad, samt deremot så väl inför Öfver-Ståthållare-Embeteå, som, efter Målets förvisning till fortsatt undersökning, här vid Rätten, erkänt, att, sedan han under öfverläggning för sig sjelf om sättet att åtkomma penningar, fallit på den tanka att mörda den i samma hus med dess Mästare Skomakaren Lekström boende ålderstegne Skräddare-Gesällen Askbom, som han förmodade äga förmögenhet, hade han flera dagar af denna tanka varit intagen, utan att likväl deraf lemna någon menniska del, samt omsider Måndagen den 23 sistledne Augusti bestämdt städgat det beslut, att påföljande dagen för vinnandet af berörde ändamål verkställa Mordet, i hvilket afseende han, för att bereda sig tillfälle att under den tid, som till Mordets föröfvande erfordrades, få vara borta från Verkstaden, utan att der saknas, för bemålte dess Mästare uppdigtat, att han vid Skepps-

bron anträffat Bokhållaren Berg, åt hvilken Lekström arbetade, och af honom blifvit tillsagd, att påföljande morgonen tidigt infinna sig hos honom, för att borsta ett par Stöflor, då Vesterlund jemväl skulle få emottaga betalning för det Skoarbeta Lekström åt Berg förfärdigat. Den påföljde morgonen klockan före Sex hade Lekström uppväckt Vesterlund, och erinrat honom om ärendet till Bokhållaren Berg, hvarpå Vesterlund straxt uppstigit, påklädt sig, och skyndsammeligen begifvit sig bort, derunder han först besökt Tracteuren Engströms Näringsställe vid Baggensgatan, der han förtärt en half jungfru Bränvin, samt derefter genast återvändt, för att uppgå till Gesällen Askbom, och verkställa sin i ofvanberörde mätto stadgade föresats, men vid ankomsten till yttre porten hade han mött sin Matmoder Hustru Lekström, som tillfrågat honom ordsaken, hvarföre han så hastigt återkom, då han genast varit beredd, att såsom skäl till dess snara återkomst, uppdigta, att han glömt medtaga Blanksmörja, och att han måst begifva sig hem för att få låna den Blanksmörja som i Verkstaden begagnades. — Efter af Skomakaren Lekström erhållit tillstånd, hade Vesterlund i Verkstaden afhämtat Blanksmörjan, vid hvilket tillfälle han äfven till sig tagit den Skomakareknif Vesterlund vid arbete å Verkstaden begagnat. Vesterlund hade derpå åter begifvit sig bort och någon stund å nyo varit inne på Tracteu-

ren Engströms Näringsställe, samt derefter återvandt hem, för att obemärkt söka uppkomma till Askboms Rum; att han vid uppgåendet i Huset icke mött någon annan än Enkan Norgren, hvilken, efter hvad redan nämnt är, bor trenne trappor upp i Huset, och vid Vesterlunds ankomst haft dörren ifrån sitt rum till förstufvan öppen, samt, i förmodan att Vesterlund ämnade sig opp i Vinden, tillsagt honom, att ej smutsa de kläder Norgren till torkning derstädes upphängt; hvartill Vesterlund svarat, att han ej ämnade sig till Vinden. Vid framkomsten till förstufvan af Askboms rum har Vesterlund funnit dörren tillstängd och nyckeln uttagen, hvarföre han varit föranlåten klappa på dörren. — Askbom hade i detsamma utkommit med ett Nattbäcken, hvilket han i ett bakom dörren stående ämbar uttömt, samt derefter ingått, och Vesterlund följt efter honom in i rummet, samt anmodat Askbom att för sig uppläsa ett bref, hvilket Vesterlund uppgifvit sig hafva från sina föräldrar nyligen bekommit, och i sådant ändamål framtagit. — Denna begäran hade Askbom utan betänkande bifallit, satt sig på en stol vid ett nära fönstret stående bord, samt med hufvudet lutadt emot vänstra handen företagit läsningen af Brevet, hvarmed han fortfarit intill dess han kommit till postscriptum, då Vesterlund, som under tiden varit stående på högra sidan bakom Askbom, oförmärkt framtagit den medhafde knifven, hvilken Vesterlund haft förvarad under vä-

sten, och, efter dertill afpassadt tillfälle, med samma knif gifvit Askbom ett stygn på högra sidan af halsen, i tanka att derigenom på en gång afhända honom lifvet, men hvilket stygn likväl ej haft åsyftad verkan, emedan Askbom hastigt ryckt hufvudet tillbaka och i detsamma uppstigit, då Vesterlund, till fullbordande af sin föresats, skuffat omkull Askbom på golfvet bredevid en kista: Att Askbom detta oagtdt åter upprest sig, fråntagit Vesterlund knifven samt med densamma tilldelat honom flera sår i hufvudet och högra handen, hvilka sår ej varit af vidare betydenhet än att Vesterlund kunnat från Askbom återtaga knifven, samt gifva Askbom flera stygn, och för andra gången omkullskuffa honom på golfvet, nästan vid samma ställe som förut. — Askbom här äfven denna gång uppstigit och från Vesterlund ryckt knifven, samt, efter att hafva än ytterligare tilldelat Vesterlund flere stygn, kastat honom under sig i soffan, hvarifrån Vesterlund likväl sluteligen beredt sig tillfälle att åter uppstiga, då Askbom, som af de redan erhållne sår blifvit betydligt afmattad, och troligen fruktad, att Vesterlund, under fortsatt bemödande, skulle blifva honom öfvermäktig, närmat sig till dörren och börjat ropa efter hjälp, då Vesterlund å nyo rusat på honom och för tredje gången skuffat honom omkull på det ställe der Askbom sedermera aflid. — Då Vesterlund åter gjort försök att fråntaga Askbom knifven, har han endast bekom-

mit skaftet, hvarföre och då han ännu förmärkt Askbom vara vid lif och göra försök att resa sig upp, ehuru han sådant ej förmått, Vesterlund tillgripit en i rummet stående yxa, hvarmed han 2 å 3 gånger slagit honom i hufvudet, utan att efteråt kunnat erindra sig, hvilkendera sidan af yxan träffat Askbom, men som yxan vid sista hugget fallit ifrån skaftet, och således ej mera kunnat af Vesterlund begagnas, hade han tillgripit en bredevid stående Bouteille och dermed gifvit Askbom ett slag på pannan så hårdt, att Bouteillen deraf gått sönder, derefter Vesterlund med en annan för handen varande Bouteille tilldelat Askbom ytterligare flera slag i hufvudet, samt omsider, då han förmärkt Askbom ändock ej vara död, fattat uti en gjuten Järnpanna, den han handlöst kastat öfver Askbom, och hvilken träffat hufvudet; hvarefter Askbom, under qvidande och jemmer aflidit; att Vesterlund, sedan mordet sålunda var föröfvat, genast innanföre igenbundet dörren till förstufvan med ett snöre, som varit med ena ändan förut fästadt vid en i dörrkarmen bredevid låset inslagen spik, och att Vesterlund härefter, i tanka att i Askboms gömmor tillegna sig penningar, med ett klackjärn utdragit en oläst Byreaulåda der han blifvit varse ett Silfver Fick-Ur, hvilket han framtagit, för att efterse huru långt det lidit på dagen, men då han funnit det samma ej gå, lagt det åter på sitt förra ställe, samt i det samma känt sig af mattighet besvärad, till afhjel-

pande hvaraf han druckit svagdricka utur en i rummet stående bouteille, men detta oackadt känt mattigheten så tilltaga, att han omsider varit föranlåten sätta sig uti soffan, med hufvudet lutadt emot ena handen, i hvilken ställning han qvarsutit öfver en timma, under hvilken tid han hört huru åtskillige personer samlats utanföre dörren och samtalat, rörande något ovanligt läte, som på morgonstunden blifvit hördt, och äfven derom, att Vesterlund saknades; Men då Vesterlund omsider förnummit fråga dem emellan uppstå, att bärta hål på Askboms dörr, samt att densamma uppdyrka, har Vesterlund, af fruktan att upptäckas, fattat det beslut att genom fönstret söka undankomma, och i hvilket ändamål han uppstått, uppklifvit på bordet, öppnat ena fönstret, samt derigenom utkrupit till ett nära innunder belägit tak, hvarifrån han, efter att åter hafva tillskuttit fönstret, uppklättrat till nocken på ett annat till vänster varande tak, samt derifrån halat sig utföre gafveln till en omkring 2 alnar under nocken befintelig glugg, derigenom han inkrupit till en klädvind, belägen midt emot Askboms rum, i hvilken vind han vidare undangömt sig på det ställe, der han, enligt hvad ofvan förnämt är, ertappades: Och skall enda driffjädern till detta af honom föröfvade mord, varit begäret, att åtkomma penningar, ehuru han deraf icke skall haft något verkeligt behof, emedan han af sitt Husbondefolk blifvit med välvilja bemött, och till

sitt uppehälle erhållit så tillräckeligt, att han åtskillige gånger bortsålt mat, den han sjelf ej förmått förtära.

Detta med hvad mera Ransakningen innehåller, på Ed afhörde personer intygat, samt Actor, Stads-Fiscalen Herr Assessoren Anders Salomonsson å Embetets vägnar yrkat; här Rätten i öfvervägande tagit; och alldenstund Skomakare-Lärlingen Carl Eric Vesterlund genom egen med omständigheter styrkt bekännelse är förvunnen, att, på sätt öfvan omförmäldt är, hafva, i afsigt att af Skräddare-Gesällen Peter Askbom åtkomma penningar och annan egendom, med berådt mod och stadgadt uppsåt, Askbom i dessrum på det våldsammaste sätt öfverfallit, och först med en medhaft Skomakareknif försäteligen skurit Askbom i halsen, och sedermera, så väl med samma knif som med en i rummet befintelig yxa, tvenne bouteiller och en gjuten Tackjärns Spanna, tillfogat Askbom större och mindre dels skrubbsår, dels stuckna och skurna sår, hvilka, Fentionio till antalet, enligt Stads-Physici Herr Professoren och Öfver-Fält-Läkaren Doctor Nils Almrots och Provincial-Chirurgen Chirurgiæ Magistern N. W. af Grubbens intygande, sammantagne varit af den beskaffenhet och medfördt den övilkorliga följd, att, om ock genast efter gärningens fullbordande Läkare-hjelp tillkommit, Gesällen Askboms lif icke kunnat frälsas; fördenskull pröfvar Rätten, i örmågo af 12 Cap. 1 §. och 20 Cap. 1 §. miss-

gernings-Balken, det skall Skomakare-Lärlingen Carl Eric Vesterlund, hvilken uppnått den ålder att han för sin illgärning, bör, såsom mogen man anses, för det å Skräddare-Gesällen Peter Askbom sålunda föröfvade Mord, sig sjelf till välförtjent straff och androm till skräck och varnagel, mista högra hand och lifvet, samt halshuggas och steglas.

Dock varder detta Utslag, till följe af 25 Cap. 5 §. Rättegångs-Balken, Kongl. Majts och Rikets Högloflige Svea Hof-Rätts vidare högtupplysta bepröfvande underställt.

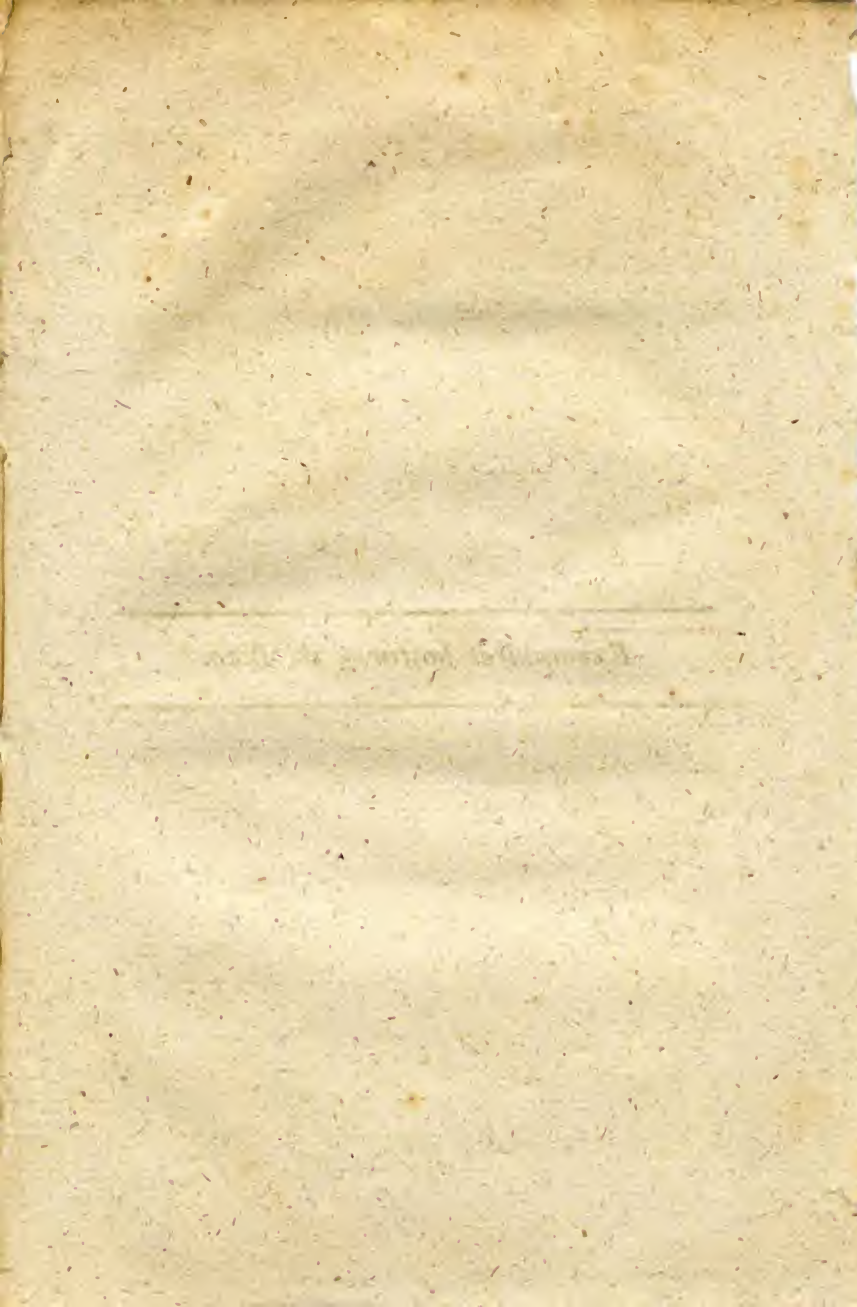
För Lärlingen Vesterlund, som ifrån häcktet inställdes, blef detta Utslag, för öppna dörrar, afsagdt, hvarefter anställt fogades om Vesterlunds förflyttande till Smedjegårds-häcktet.

År och dag som ofvan.

På Rättens vägnar

L. J. LOVÉN.

Exemplaret kostar 4 sk. B:co.
